

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Nybrud: Danskerne bliver mere multikulturelle

Larsen, Christian Albrekt

Published in:
Politiken

Publication date:
2016

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Larsen, C. A. (2016). Nybrud: Danskerne bliver mere multikulturelle. *Politiken*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Bragt i Politiken d. 26. marts 2016

Nybrud. Danskerne bliver mere multikulturelle

ANALYSE Forestillingen om en autentisk dansk kultur er langsomt, men sikkert under afvikling. Og det er de ældre, der flytter sig.

af CHRISTIAN ALBREKT LARSEN

Indbyggerne i den danske stat udmærker sig ved at være ganske monokulturelt indstillede, når der spørges ind til, hvorvidt indvandrere skal integreres eller ej. Generelt er svaret, at indvandrere for alt i verden skal integreres. Men spørgsmålet om indvandring kan fortsat skabe strid på tværs af generationer. De ældre er mere bekymrede end de yngre. Det viser anden runde af en stor international undersøgelse om national identitet gennemført i 33 lande i 2003 og i 2013. Undersøgelsen viser også en ny dansk konsensus om, at udenlandske film, musik og bøger ikke skader vores nationale kultur. Der er en stigende enighed om, at danske fjernsynskanaler ikke skal give fortrinsret til danske film og danske programmer.

Resultaterne peger kort fortalt i retning af, at tidligere tiders nationalkonservative forestillinger om en autentisk national kultur, indlejret i dansk film, dansk musik og danske bøger, er under afvikling. Ikke blot for de yngre, men også for de ældre generationer. HOLDNINGEN til danskhed i massemedierne er i undersøgelsen målt på følgende to spørgsmål: ' Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: 1) Det stigende udbud af udenlandske film, musik og bøger skader vores nationale lokale kulturer'; og 2) ' Danske fjernsynskanaler bør give fortrin til danske film og programmer'.

I 2003 var 26 procent af de danske indbyggere ' enige' i, at det internationale udbud skader vores kultur. Internationalt set er det en forholdsvis begrænset andel. Men den danske andel af ' enige' lå dog over vores nordiske nabolande. I Norge var 20 procent af indbyggerne ' enige'. I Sverige var kun 16 procent ' enige'. I Danmark er der fra 2003 til 2013 dog sket et betydeligt fald i andelen af ' enige': fra 26 til 13 procent, det vil sige en halvering. Frygten for, at udenlandsk kulturelt udbud skader den danske kultur, er således faldet helt ned til det lave svenske og norske niveau. Og det er specielt en lavere andel ' enige' i de ældre generationer, der skaber forandringen.

'Det stigende udbud af udenlandske film, musik og bøger skader vores nationale og lokale kulturer'

Andel af helt eller delvist enige:	2003	2013
18-27-årige	9 %	8 %
20-29-årige	12 %	8 %
30-39-årige	17 %	8 %
40-49-årige	29 %	9 %
50-59-årige	30 %	11 %
60-69-årige	34 %	13 %
70-79-årige	54 %	14 %

Kilde: Albrekt, 2016 - 16112

Den nye konsensus om, at vores kultur ikke er truet af internationalt kulturelt udbud afspejler sig også i det parameter, der handler om at give fortrinsret til danske film og programmer på danske fjernsynskanaler. I 2003 var 43 procent 'helt' eller 'delvist enige' i, at danske film skulle nyde fremme her. Sammenlignet med andre lande var de danske indbyggere meget gennemsnitlige på dette spørgsmål. I lande som Venezuela, Rusland, Uruguay, Portugal, Bulgarien og Chile var over 70 procent 'enige' i udsagnet. De danske indbyggere var dog igen langt mere nationalt orienterede i denne sammenhæng, end det var tilfældet i vores nabolande. I Sverige og Norge var under 20 procent 'enige' i at prioritere nationale film og programmer på nationalt tv. Men fra 2003 til 2013 er andelen af 'enige' i Danmark dog faldet markant; fra 43 procent i 2003 til 29 procent i 2013. Igen skyldes faldet, at specielt de ældre er blevet mindre monokulturelt indstillet.

HISTORISK set har massemedier været et af de vigtigste midler til at skabe en monokultur inden for en given stats territorium. I en klassisk bog af Benedict Anderson (1992) argumenteres der overbevisende for, at nationalstatstanken næppe havde været mulig, hvis ikke bogtrykkerkunsten og forlagsejernes jagt på profit havde skabt et stort udbud af bøger og aviser på nationale sprog. Disse bøger og daglige aviser på nationale sprog gjorde det muligt at skabe et forestillet fællesskab, der kunne dække en hel stats indbyggere. Radio og tv skabte endnu bedre muligheder for at skabe én kultur i én stat - i særdeleshed i den lange periode, hvor staten både havde monopol på radio- og fjernsynsmediet. Det er således ganske bemærkelsesværdigt, at danskerne efter alt at dømme er blevet langt mere multikulturelle på dette område. Eller at vi i det mindste har tilpasset os en ny virkelighed. Undersøgelsen viser, at det at kunne tale dansk fortsat opfattes som det vigtigste kriterium for at være rigtig dansk. Men andelen, der finder det 'meget vigtigt' for at være rigtig dansk, er faldet fra 75 procent i 2003 til 64 procent 2013.

DETTE BETYDER ikke, at danskere føler sig mindre knyttet til den danske nationalstat: Stillet op over for hinanden føler danskerne sig mere som danskere end som europæere og verdensborgere i 2013, end de gjorde i 2003. Men resultaterne dokumenterer, at forestillingen om en autentisk oprindelig dansk kultur langsomt, men sikkert er under afvikling. Den afløses af en ny forestilling om, at borgerne i samlet flok må forsvare den økonomiske holdbarhed og det interne sammenhold i deres danske republik. Staten er blevet vores nye samlingspunkt.

Christian **Albrekt** Larsen er professor i komparative velfærdsstudier ved Aalborg Universitet og doktor i sociologi. Hans bog ' Den danske republik. Forandringer i danskernes nationale forestillinger' er netop udkommet på Hans Reitzels Forlag.